

Sygn. akt III RC 633/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu III Wydział Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący Sędzia Piotr Kawecki

Protokolant sekr. sądowy Anna Sosnowska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2019 r. w Toruniu

sprawy z powództwa M. W.

przeciwko G. W.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

I. ustanawia z dniem 5 marca 2016 r. rozdzielność majątkową pomiędzy M. W. i G. W., którzy od dnia 16 maja 1992r. pozostają w związku małżeńskim, dla którego w Urzędzie Stanu Cywilnego w T. wydano akt małżeństwa o numerze (...),

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 920 (dziewięćset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. przyznaje adw. P. K. ze Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych powiększoną o podatek od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

Sygn. akt III RC 633/18

UZASADNIENIE

Powód M. W. w dniu 17 sierpnia 2018 r. wniósł pozew domagając się ustanowienia rozdzielności majątkowej między nim a pozwaną G. W. z dniem 5 marca 2016 r. oraz zasądzenia od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał m.in., że w dniu 5 marca 2016 r. powziął przypuszczenia i jest przekonany o tym, że żona od dłuższego czasu go zdradza; wskazał też, że pozwana nie współdziałała z nim w zarządzie majątkiem wspólnym, a nadto bez zgody powoda zaciąga zobowiązania – zawarła umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych z której wynikało, iż nabyła w tajemnicy przed nim dodatkowy telefon z zastrzeżonym numerem, który służyć jej miał do kontaktów z nowym partnerem.

W odpowiedzi na pozew z dnia 18 października 2018 r. pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania wskazując m.in., że współdziałała z powodem w zarządzie majątkiem wspólnym na tyle, na ile jej on pozwalał i nie zaciągała nieuzasadnionych zobowiązań finansowych, w tym zobowiązań bez zgody i wiedzy powoda.

Sąd ustalił, co następuje:

Powód M. W. i pozwana G. W. zawarli związek małżeński w dniu 16 maja 1992 r. w T.. Mają syna F., który ma (...) lat, syna B. urodzonego (...) oraz córkę F. urodzoną (...)

Umów majątkowych małżeńskich dotychczas nie zawierali.

/okoliczności bezsporne, a ponadto dowód:

odpis zupełny aktu małżeństwa k. 7/

Strony mieszkają wspólnie w domu jednorodzinnym położonym w T. przy ul. (...) na którego budowę zaciągnęły w 2006 r. kredyt hipoteczny w kwocie 215.000 franków szwajcarskich, zabezpieczony hipoteką umowną kaucyjną w kwocie 412.000 zł na rzecz (...) Banku S.A. w W.. Kredyt ten spłacany jest od początku przez powoda w ratach obecnie po ok. 1.400-1.500 zł miesięcznie. szacunkowa wartość domu wynosi ok. 500-600 tys zł.

W domu tym mieszka również dwójka młodszych dzieci. Powód ponosi w całości koszty utrzymania domu.

Powód jest współwłaścicielem spółki cywilnej (...) s.c. (...). W., P. P.. Jego zarobki wynoszą (...)zł netto miesięcznie. Nie informował nigdy pozwanej o swoich zarobkach. Pozwana nigdy nie współdecydowała z powodem o zakupach na rzecz spółki, nie miała też wpływu na działania męża przy prowadzeniu spraw spółki. Wspólnicy posiadają w leasingu samochód A. (...) wartości ok.130-150 tys zł, oraz pojazdy A. (...) wartości szacunkowej ok. 80-90 tys zł, R. o wartości ok. 70 tys zł.

M. W. nie ma dostępu do konta żony.

Pozwana jest zatrudniona jako nauczyciel z wynagrodzeniem ok. (...)zł netto miesięcznie.

Dodatkowo pracuje jako konsultant w firmie (...). Aby rozpocząć pracę musiała dokonać zakupu tzw. zestawu startowego za kwotę ok. 4.000 zł. Pieniądze na ten cel pożyczyla od koleżanki. Powód nie wiedział ani o zaciągnięciu tego zobowiązania przez pozwaną ani o tym, że podejmuje ona dodatkową pracę.

Pogorszenie sytuacji między stronami nastąpiło w 2013 r. kiedy to powód przeszedł zawał. Powód uważał, że nie miał opieki ze strony żony, co doprowadziło do wzajemnego konfliktu. Pozwana wyprowadziła się wówczas ze wspólnej sypialni stron. Od tego czasu strony przestały współdziałać w zarządzie majątkiem wspólnym

W okresie od maja 2015 r. do listopada 2016 r. pozwana robiła kurs prawa jazdy. Nie informowała o tym fakcie powoda, bowiem ten nie wyrażał na to zgody.

W dniu 5 marca 2016 r. pozwany znalazł w rzeczach pozwanej list na podstawie którego stwierdził, że żona ma romans. Wydarzenie to spowodowało, że ustały jakiegokolwiek więzi między stronami, M. W. utracił resztki zaufania do żony. Powód bez wiedzy i zgody G. M. (1) założył wewnątrz domu monitoring. Każde z nich od tego czasu prowadzi odrębne gospodarstwo domowe. Strony nie porozumiewają się ze sobą w kwestiach finansowych i nie sprawują zarządu majątkiem wspólnym. Pozwana nie wpływu na decyzje finansowe powoda ani powód na decyzje pozwanej. Powód o zawarciu tej umowy przez pozwaną dowiedział się na sprawie rozwodowej.

W 2016 r. G. W. podpisała umowę na drugi abonament telefoniczny, o czym nie poinformowała męża.

W maju-czerwcu 2016 r. na konto pozwanej wpłynęły pieniądze od ubezpieczyciela tytułem odszkodowania za kolizję powoda. Pozwana nie poinformowała o tym powoda i nie przekazała mu tych pieniędzy.

Jesienią 2016 r. pozwana bez wiedzy powoda zakupiła samochód F. (...), zaciągnęła na ten cel pożyczkę w kwocie 3.000 od swojej matki, a w 2019 r. zakupiła również bez wiedzy i zgody powoda T. (...). O zakupie każdego z tych aut powód dowiedział się, gdy zobaczył samochód na terenie posesji. O wypadku autem F. (...), zniszczeniu tego auta i kasacji pozwana nie poinformowała powoda.

W 2018 roku podpisała umowę na usługi detektywistyczne, o czym nie poinformowała powoda. Powód o zawarciu tej umowy przez pozwaną dowiedział się na sprawie rozwodowej.

G. W. w 2016r. dwukrotnie zaciągnęła pożyczki w parabankach na pokrycie kosztów zagranicznych wyjazdów wakacyjnych z dziećmi. Obydwe zostały szybko spłacone.

Pozwana ma zadłużenie z tytułu niepłacenia abonamentu telewizyjnego. Do spłaty pozostało ok. 1.700 zł. Z tego tytułu z konta pozwanej co miesiąc potrącana jest kwota 300 zł.

Pozwana korzysta ze wsparcia finansowego koleżanek bowiem nie posiada wystarczających środków na zaspokojenie swoich potrzeb. Część pieniędzy dostaje w formie darowizny, część to pożyczki, które oddaje w miarę możliwości.

G. W. miała opłacać chesne dzieci za szkołę w ramach wcześniejszego ustalenia podziału obowiązków domowych z mężem. Z racji zmniejszenia wynagrodzenia nie robiła tego przez okres od października 2017r. do końca czerwca 2018r, co doprowadziło do powstania zadłużenia w wysokości ok. 6.000 zł. O tej zaległości pozwana nie informowała powoda.

Obecnie między małżonkami nie ma żadnej komunikacji. Nie planują wspólnych wydatków. Żadna ze stron nie informuje drugiej strony o dokonywanych wydatkach. Pomimo wspólnego zamieszkiwania unikają się. Powód kupuje jedzenie dla siebie i dzieci, pozwana żywi się sama.

Między małżonkami toczy się obecnie przed Sądem Okręgowym w Toruniu sprawa o rozwód.

/dowód: zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach k. 21, 115-118

umowa kupna k. 52-54

zeznania świadka D. S. k. 85-87

zeznania świadka E. B. k. 87-88

zeznania świadka F. W. k. 88-89

zeznania PIT powoda k. 96-113

wydruk z (...) k. 114

dowód wpłaty k. 119-151

zaświadczenie k. 152

zawiadomienie o zajęciu wynagrodzenia za pracę k. 153-155

wyciąg z konta k. 157-172

wykaz ksiąg wieczystych k. 180-181, 194

odpis księgi wieczystej k. 198

pismo Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego k. 204

pismo Ministerstwa Cyfryzacji k. 207-215

zaświadczenie o dochodach k. 238, 254

zeznania M. W. k. 255-257v.

zeznania G. W. k. 257v.-260

protokół rozprawy z dnia 2.10.2018r.,

uzasadnienie postanowienia z dnia 2.10.2018r. – k. 366-368 akt sprawy I C 157/17 SO w Toruniu

pozew o rozwód – k. 3-18 akt sprawy I C 157/17 SO w Toruniu

pozew o rozwód złożony przez G. M. – k. 43-60 akt sprawy I C 157/17 SO w Toruniu

/

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie zeznań świadków i stron procesu, które uznano za wiarygodne, gdyż były spójne, logiczne i znalazły potwierdzenie, w odpowiednim zakresie, w stosownych dokumentach urzędowych i prywatnych, których domniemanie autentyczności wynikające z art. 245 kodeksu postępowania cywilnego – a w odniesieniu do dokumentów urzędowych również zgodności z prawdą tego co zostało w nich zaświadczone, wynikające z art. 244 kpc – nie zostały podważone.

Na mocy z art. 230 kpc uznano za bezsporne okoliczności faktyczne zawarte w pozwie i innych pismach procesowych, oraz przytoczone w ramach informacyjnego wysłuchania stron, którym strona przeciwna nie zaprzeczyła, gdyż nie budziły wątpliwości co do zgodności z prawdziwym stanem rzeczy i znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale procesowym zgromadzonym w sprawie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka F. W. w tej części jego zeznań z której wynika, że od co najmniej od marca 2016 strony pozostawały w separacji faktycznej, nie było pomiędzy nimi żadnego porozumienia i współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym. Zeznaniom świadków D. S. i E. B. Sąd dał wiarę jedynie częściowo, albowiem części zeznań w których przekonywały, iż udzielały pomocy pozwanej poprzez darowizny na jej rzecz Sąd nie dał wiary. W zeznaniach tych świadków widoczna była przychylność wobec pozwanej – ich koleżanki, znajomej, w szczególności przejawiająca się w ocenie Sądu w przekonywaniu o tym, iż pozwana nie dokonywała rozporządzeń majątkowych bez wiedzy i zgody powoda, a jeżeli już tak robiła, to jedynie z uwagi na swą ciężką sytuację finansową. Zarówno D. S. i E. B. są przyjaciółkami pozwanej, obie rozmawiały z pozwaną o okolicznościach sprawy, E. B. zeznała, iż zna stanowiska stron i argumentację pozwanej, w ocenie Sądu z racji przyjaźni z pozwaną kobiety zeznawały chcąc w jak największym stopniu pomóc G. M. (1). Przykładem powyższego może być sytuacja, gdy podczas informacyjnego wysłuchania pozwana wyjaśniła, iż pieniądze na rozpoczęcie działalności dla firmy (...) pożyczyla od przyjaciółki, zaś z zeznań D. S. wynikało, iż była to niemalże darowizna, a pozwana może zwrócić jej te pieniądze w sytuacji, gdy jej sytuacja finansowa poprawi się.

Sąd dał wiarę zeznaniom powoda, albowiem znajdują one potwierdzenie w przedkładanych przez strony dokumentach, także w sprawie rozwodowej, zeznaniach świadka F. W., a częściowo także w zeznaniach samej pozwanej. Zeznaniom pozwanej Sąd zasadniczo też dał wiarę.

W myśl art. 31 § 1 kro, z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny).

Stosownie do art. 52 § 1 kro, z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej.

Art. 52 § 2 kro stanowi natomiast, że rozdzielnosc majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielnosc majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu.

Ustawodawca nie definiuje pojęcia „ważnych powodów”, pozostawiając kształtowanie jego rozumienia judykaturze i doktrynie. W piśmiennictwie podkreśla się, że ważne powody, dające podstawę do ustanowienia rozdzielnosci majątkowej to wytworzenie się takiej sytuacji, która w konkretnych okolicznościach faktycznych powoduje, że dalsze trwanie wspólności majątkowej między małżonkami pociąga za sobą naruszenie lub poważne zagrożenie interesu majątkowego jednego z małżonków i z reguły także dobra rodziny.

Tytułem przykładu, jako „ważne powody” uzasadniające ustanowienie rozdzielnosci majątkowej można wskazać na trwonienie przez jednego małżonka wspólnego majątku (hulaszczy tryb życia, alkoholizm, rażąco niegospodarne postępowanie), zaciąganie długów, które mogą być egzekwowane z majątku wspólnego, nieprzyczynianie się do powiększenia majątku wspólnego przez uchylenie się od pracy itp., zatrzymanie majątku wspólnego dla siebie, niedopuszczanie drugiego współmałżonka do korzystania z niego [za J. St. Piątkowski, (w:) System prawa rodzinnego i opiekuńczego, Ossolineum 1985, s. 475].

Za ważny powód uzasadniający zniesienie wspólności majątkowej między małżonkami uważa się również wytworzenie przez jednego z nich takiej sytuacji, w której dalsze trwanie wspólności zagraża interesom drugiego małżonka i dobru rodziny, co ma miejsce zwłaszcza wówczas, gdy jeden z małżonków trwoni wspólny dorobek lub wykazuje zupełną niegospodarność (wyrok SN z 10.02.1997 r., I CKN 70/96).

Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, za dopuszczalne uznanie za ważny powód zniesienia (także z datą wsteczną) wspólności majątkowej małżeńskiej przyjmuje się ponadto już sam fakt prowadzenia, a nawet samej możliwości prowadzenia egzekucji z majątku wspólnego, jeżeli przemawia za tym dobro rodziny lub dobro współmałżonka dłużnika, szczególnie wówczas, gdy małżonkowie od dłuższego czasu pozostają w faktycznej separacji (wyrok SN z 15.10.1998 r., I CRN 228/95).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31.01.2003 r., IV CKN 1710/00, stwierdził, że dobro rodziny jest celem ustroju małżeńskiej wspólności majątkowej, bowiem ten ustrój zapewnia jej ustabilizowaną bazę materialną i najpełniej realizuje zasadę równych praw obojga małżonków w dziedzinie stosunków majątkowych, stanowiących materialną podstawę funkcjonowania rodziny. Nie znaczy to jednak, że ze względu na dobro rodziny ustrój ten powinien być utrzymywany bez względu na stan aktualnie istniejącej sytuacji majątkowej pomiędzy małżonkami. Separacja małżonków uniemożliwiająca im współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym stwarza bowiem z reguły zagrożenie interesów majątkowych jednego lub nawet obojga małżonków. Podstawową zatem kwestią jest to, czy wiążąca strony wspólność majątkowa stanowi ustabilizowaną bazę materialną rodziny, a więc czy spełnia funkcję leżącą u podstaw jej powołania.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie zaistniały ważne powody, które skutkowały ustanowieniem rozdzielnosci majątkowej między stronami i to z datą wsteczną, to jest z dniem 5 marca 2016 r.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że problemy pomiędzy małżonkami rozpoczęły się już w 2013 r., jednak od marca 2016 r. strony w ogóle nie współdziałają w zarządzie majątkiem wspólnym i prowadzą odrębne gospodarstwa domowe.

Każde z małżonków żyje obecnie na własny rachunek, nie informując drugiego z małżonków o wysokości swoich dochodów ani o swoich wydatkach, żadne z nich nie ocenia racjonalności wydatków drugiego. Każde z nich ma swojej dochody i każde z nich przeznacza swoje dochody na przez własne wydatki, nie konsultując tych wydatków ze współmałżonkiem. Między małżonkami co najmniej od 5 marca 2016r. utrzymuje się silny konflikt i mają oni problemy w komunikacji.

Argumentacja pozwanej, która sprzeciwiała się ustanowieniu rozdzielności majątkowej wskazując, że pogorszy to jej sytuację finansową nie może mieć znaczenia w przedmiotowej sprawie.

Kwestia niepartycypowania przez powoda w kosztach utrzymania rodziny stanowi przedmiot ewentualnego postępowania o zaspokojenie potrzeb rodziny. Należy bowiem podkreślić, że w przedmiotowej sprawie jedynym zadaniem Sądu jest ustalenie, czy małżonkowie są w stanie współdziałać w zarządzie majątkiem wspólnym, a materiał dowodowy zgromadzony w sprawie jasno wskazuje, że małżonkowie W. współdziałać w tym zakresie nie są w stanie co najmniej od dnia 5 marca 2016r.

Przepis art. 36 § 1 kro nakłada na małżonków obowiązek współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym, w szczególności nakazuje udzielać sobie wzajemnie informacji o stanie majątku wspólnego, o wykonywaniu zarządu majątkiem wspólnym i o zobowiązaniach obciążających majątek wspólny.

Aktualnie istniejący charakter wzajemnych relacji pomiędzy M. W. i jego żoną G. W. wyłącza jakąkolwiek możliwość wywiązania się małżonków z realizacji nakazu ustanowionego w art. 36 § 1 kro. Strony nie uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących majątku wspólnego, natomiast postępujący rozkład pożycia małżeńskiego wskazuje, że istniejące trudności mogą stanowić zagrożenie dla ekonomicznych podstaw dalszego funkcjonowania rodziny. W szczególności, małżonkowie nie informują się o dokonywanych rozporządzeniach i zaciąganych zobowiązaniach przez drugą stronę. Sytuacja ta jasno wskazuje, że małżonkowie W. w rzeczywistości nie sprawują żadnego wspólnego zarządu ich majątkiem wspólnym, każde z nich żyje na własny rachunek, oddzielnie dysponując zarobionymi środkami finansowymi. Okoliczności te nie są w zasadzie kwestionowane przez żadną ze stron. W ocenie Sądu, separacja faktyczna istniejąca między małżonkami przy jednoczesnym utrzymywaniu istniejącej wspólności ustawowej uniemożliwia M. i G. małż. W. współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym, i jak już to powyżej wyjaśniono, stwarza zagrożenie dla ich indywidualnych interesów. Materiał dowodowy w sprawie wykazał istotnie, iż pozwana G. M. (1) jest stroną finansowo słabszą, niemniej dokonywała ona rozporządzeń majątkowych niekorzystnych dla powoda i to często niekorzystnych w wysokim stopniu (zakup pojazdów, zaciąganie zobowiązań finansowych w parabankach, gdzie doświadczenie życiowe i powszechna wiedza wskazują, że zawierane są na wyjątkowo niekorzystnych warunkach dla pożyczkobiorców, „zatrzymanie odszkodowania za zniszczony - w wyniku stłuczki z udziałem powoda - pojazd). Sama pozwana podczas informacyjnego wysłuchania – spontanicznie i szczerze wskazała: „Ja zaczynam popadać w długi z którymi sobie nie radzę.” (k.60 akt)

Ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną nie narusza jednocześnie interesu ujawnionego wierzyciela stron – banku udzielającego kredytu na budowę domu. Zaciągnięty przez strony postępowania kredyt zabezpieczony jest hipoteką na nieruchomości oraz jest bieżąco przez powoda spłacany.

Należy dodać, że ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego ani z dobrem rodziny, gdyż zarówno M. W. jak i G. M. (1) domagają się rozwodu, zgodnie wskazując, iż nastąpił zupełny i trwały rozkład pożycia małżeńskiego, zaś w toku postępowania o rozwód – w ramach zabezpieczenia roszczenia Sąd zasądził na rzecz małoletniej córki stron alimenty. Pozwana w złożonym marcu 2017r. pozwie o rozwód wskazała wprost: „ Formalna i faktyczna więź małżeńska łącząca powoda i pozwaną w rzeczywistości mie istnieje już od wielu lat”, „pomiędzy stronami ustały wszelkie więzi emocjonalne, duchowe, fizyczne i ekonomiczne” (k. 48 akt I C 157/17 Sądu Okręgowego w Toruniu)

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 52 § 2 kro, Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie II sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Powództwo wytoczone przez powoda Sąd uznał w całości za uzasadnione. Pozwana, która przegrała sprawę w całości, zobowiązana jest więc zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty niezbędne do celowego dochodzenia jego praw. Na koszty procesu należne powodowi od pozwanej w łącznej kwocie 920 zł złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 200 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem

w wysokości 720 zł – na podstawie § 4 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

W punkcie III sentencji wyroku Sąd orzekł o wynagrodzeniu dla pełnomocnika z urzędu ustanowionego dla pozwanej, mając na uwadze § 2 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.